

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XXIX. S. Franciscus Salesius. Diligere proximum tanquam seipsum majus est omnibus holocaustomatibus & sacrificijs Mar. 12. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

dibus Divinis, sed quasi novum, quia ita semper erat jucundum, semper gratum, & delectabile, quasi tunc capisset. Hinc igitur conclude, quam exquisita futura sit beatitudo, quæ semper te pascit, semper placet, nunquam fatiat. Trium horarum cantilena, quæcumque sit elegans, diutius ferri nequit, nec convivium, quod rotam diem daret, nec comedia, quæ noctem spectetur integram. Et tamen illa beatitudo adeo grata est, ut beatitudo non esset, si vel suspicio foret, illam momento solo tollendam, vel turbandam esse.

6. Considera, quæ igitur tua sit dementia, quod, dum agitur de duabus domibus æternitatis adeo diversis, Paradiso scilicet & Inferno, non fatigas quocumque impendio illam tibi procurare, quæ tanto melior est. Tantum facis, ut in terrâ domum habeas commodam, luci perviam, letam,

aspectu pulchram, quamvis eâ velut carcere concludaris, & nihil vis agere, ut saltem talem illic habeas, ubi omnibus seculis permanendum erit? *Ibit homo in domum æternitatis suæ.* Adverte interim verbis præsentibus æternitatem non tribui habitationi sed habitanti: unde non dicitur: *Ibit homo in domum suam æternitatis*, sed *in domum æternitatis suæ.* Ut hinc omnino colligas immortalitatem animæ humanæ. Si æternitas inesset domui, non probaretur te esse æternum. At æternitas est tibi propria æternitatis suæ. Atque ita clarè apparet te esse immortalem. Verum est illam non tantum fore domum tibi æternam, sed tibi æternam, quia utranque significandi vim habent voces illæ: *Ibit homo in domum æternitatis suæ.* Atque ita verborum sensus est, te esse æternum, domum tuam esse æternam, & tibi æternam tibi commorandum.

XXIX.

S. Franciscus Salesius.

Diligere proximum tanquam seipsum majus est omnibus holocaustis & sacrificiis Mar. 12. 12.

1. Considera non omnem actum beneficentiæ, quem erga proximum exerces, illum vestiendo, cibando, recreando, consolando, esse actum Charitatis supernaturalis, de quo in præsentem est sermo, sed illum solum, quem exerces ex amore DEI, qui proximum tibi commendavit, perinde si esset sua propria persona, quo

posito indubitatum est, quod *Diligere proximum majus est omnibus holocaustis & sacrificiis.* Quia actus Charitatis supernaturalis majores sunt actibus Religionis, nisi dicere malimus, etiam hos ipsos Charitatis actus esse Religionis, quia & ipsi ordinantur ad honorandum DEUM, & illud in super habent prærogativa, quod etiam tendant

tendant ad proximum iuvandum. Ideo cum asseritur: *Diligere proximum majus est omnibus holocaustis & sacrificijs*, de rebus ejusdem generis sermo est, atque aded sacrificia sacrificijs comparantur, ut vult S. Aug. l. 10. de Civ. c. 5.

2. Considera, si res ita se habeat, plurimum interesse, ut, dum erga proximum tuum aliquem exerces Charitatis actum, mentem ad DEUM erigas, nec opereris ex mera commiseratione naturali, quæ viscera tibi commoveret adversus aliquem, quem vides jacere nudum, famelicum, sitibundum, febricitantem. Hoc exigui est meriti. Idcirco observare oportet multos reperiri, qui vocentur, *Filij Syon incliti*, sed interim tantummodo sint *Ami-eli auro primo*, quia Charitatis supernaturalis, quæ est aurum primum, nil habent nisi speciem. Sint incliti coram oculis aliorum, quantumcunque velint, O quam parùm illi valent! *Quomodo reputati sunt in vasa testea, opus manuum figuli*. Thr. 4. 2. Opera faciunt naturalia, & ideo simillima vasis figuli, qui operi, quod facit, minimum attendit. Attendit Sculptor, attendit Chalcographus, attendit Cælator, at figulus mentem non applicat manibus, sed *currente rotâ*, opera producit, quæ sunt lucri non magni. Si per Charitatis actus multum lucrari velis, fastuesce semper ad DEUM levare animum, nec imitari opera figuli.

3. Considera, quod etiam præter ea, quæ diximus, *Diligere proximum majus est omnibus holocaustis & sacrificijs*. R. P. Pauli Segneri *Manna Animæ*.

sacrificijs. Quia Dominus facile sustinet, ut opera Charitatis etiam non facta proposito fine supernaturali, præferantur operibus Religionis. Et ita vides aliquando licitum tibi esse, ut infirmo assistas, qui etiam cumulatâ mercedem reddit: Festo quoque die missa sacrificium omittere. Quia in re quis non miretur, summam Domini bonitatem, ferentis honorem suum nostro commodo postponi? & tu tamen nil simile agis, qui toties commodo proprio Divinum posthabes honorem. Saltem hinc disce sumè æstimare eos actus Charitatis, qui tantopere DEO placent.

4. Considera actibus istis Charitatis etiam debere cedere illa Sacrificia, quæ de te ipso facis DEO per castigationem corporis. Quia vult Dominus, ut nonnunquam omittas etiam jejunia, & flagellationes, nequid cedat utilitati, quam aliàs asserre potes proximo. Sed quoties ita te geres, quasi veritatem istam non capias? atque ita pœnitentiæ quidem opera amabis, sed deinde sub idem tempus grave tibi erit aliquod ferre incommodum ejus gratiâ, qui obsequium à te postulat. Noles donare proximo, si verbum nonnihil pungens illi excidat, sed potius cum fastu respondebis, illum mortificabis, tractabis malè, nec continere te poteris in congressibus, quin ejus actiones arguas, qui ut absens se tueri non potest. O te miserum, an non advertis, quod *Diligere proximum majus est omnibus holocaustis & sacrificijs*? Non potest DEUS acceptare minora tua sacrificia, dum

dum negligis, quod est maximum, sacrificium Charitatis.

5. Considera, quousque pertinere debeat illa tua charitas proximi; nempe ut illum ames *Tanquam te ipsum*. Non ait *Quantum*, sed *Tanquam*. nihil enim tibi præcipit Dominus, cum quo non optimè convenire possis secundum omnes leges proprii amoris, modò is non fuerit distortus. Proinde de eo, in quo verum bonum tuum consistit, uti sunt Gratia DEI, humilitas, obedientia, virtutes internæ, nihil omnino est, quod cedas proximo; imò semper habenda tibi sancta quedam invidentia. Hinc est, cur Apostolus, cum dixisset: *Sectamini charitatem*, illico adjungat; *emulamini Spiritualia*. Ut ostendat emulationem bonorum Spiritualium non pugnare cum Charitate, sicut emulatio temporalium, quia ea est conditio Spiritualium, ut possint simul à pluribus possideri citra cujusquam præjudicium. De illo è contrario, in quo verum tuum bonum non consistit, cede proximo, quantum potes: tantò enim majus tibi præstabis obsequium. Alijs sæpe cedes exile bonum, uti sunt pecunia, gloria, dignitas, commoditas, tibi verò procurabis bonum æternum. Verum est, in omnibus convenit, ut semper ames proximum *tanquam te ipsum*, quia velle illi debes idem bonum, quod tibi desideras, id est, verum bonum, & eodem genere affectus, hoc est, ordinato, & ardore simili, hoc est, efficaci. Illa charitas, quæ non quarit, quæ sua sunt,

cum id damnosum est alteri, est equidem bona, sed non perfecta. Hæc enim non solum nihil obest utilitati alterius, sed illam neque negligit, curatque ut propriam.

6. Considera denique sacrificia, quæ DEUS in Lege veteri præscripsit, ad tria revocari. Unum erat, *Sacrificium pro peccato*. Et hoc debebat ex necessitate offerri ad obtinendam veniam culparum, atque denotabat penitentium statum, qui confitentur. Hinc est, quòd dimidium victimæ accendebatur honori Divino, pars altera sacerdoti cedebat, ad designandum, remissionem culparum in penitentis Sacramento à DEO fieri per suos ministros. Alterum erat *Sacrificium panis*. Et hoc offerebatur vel ad beneficium aliquod obtinendum, uti sunt pax, prosperitas, sanitas, vel ad reddendas gratias pro obtento, notabaturque proficientium statum, qui attendunt executioni mandatorum Divinorum. Et idcirco victima trifariam dividebatur. Pars prima ardebat honori Divino: altera sacerdoti, ultima offerenti cedebat, ut significaretur, salutem hominum absolvi à tribus, nempe à DEO per gratiam, à sacerdote per directionem, ab ipsis hominibus, de quorum agitur salute, per eorum industriam. Tertium erat *Holocaustoma*, seu Holocaustum, in quo tota victima conflagravit honori Divino, & significabat sublimissimum statum perfectorum, qui exequendo non tantum præcepta, sed & consilia DEO consecrant, quidquid habent,

bent, nullâ sui parte retentâ. Nunc ad propositum revertendo: *Diligere proximum tanquam seipsum majus est omnibus holocaustis et sacrificijs.* Quia ista charitas, ut primò dicebatur, etiam ipsa est quoddam sacrificium omnium maximum; utpote quod ex unâ parte est in genere *Holocausti*, non *quirit*, *que suas sunt*: ex parte aliâ est inter *Holocausta* dignissimum, quia totum ordinatur non solâ ad honoran-

dum DEUM in se ipso, sed etiam in personâ illorum, quos velut se ipsum commendavit. Ita, ut, si bene consideres, illa totam legem perfectè impleat: *Omnis lex in uno sermone impletur: Diliges proximum tuum sicut te ipsum.* Eccl. 5. 14. Atque hoc est Holocaustum maximum, quod DEO semper obtulit magnus ille Sanctus Franciscus Saleius.

XXX.

In patientiâ vestrâ possidebitis animas vestras. Luc. 21. 19.

1. Considera impatientem obnoxium esse malo præ omnibus formidando. Non est Dominus sui ipsius, si quidem nec intellectui suo dominatur, nec voluntati. Non intellectui, quia non potest expectare dictamen rationis, sed illud impetu prævertit, & sic, ubi homini patienti etiam mediocri capacitas semper multa est: *qui patiens est, multâ gubernatur prudentiâ.* Impatienti etiam multa capacitas semper est modica, quia solet agere ad modum præcipitis, hoc est, stulti: *Qui autem impatiens est, exaltat stultitiam suam.* Prov. 14. 19. Ecce! majorem ostentat stultitiam et si non habeat, quod indicat verbum illud: *Exaltat.* Non voluntatis, quia non dominatur proprijs affectibus, imò illis subjicitur. Non potest ferre contemptum, & ita subjicitur iræ, non sustinet paupertatem, & ita subjicitur avaritiæ, non patitur parem, & ita subjicitur invidiæ, non carnis stimu-

los rebellis, & ita subjicitur Luxuriæ, adeò ut versus ad DEUM rectè exclaimare possit miser: *Possederunt nos Domini absque te.* H. 26. 13. O quot habet non inquam Dominos sed tyrannos possessores! gulam, tedium, tristitiam, timorem, atque ita de ceteris differendo. Numquid igitur causam Christus habuit dicendi: *In patientiâ vestrâ possidebitis animas vestras.* Sola patientia efficiet, ut quietum habeas dominium tui, Id, quod nomen Possessionis significat. *Possidebitis.*

2. Considera ad cumulum mali accedere, quòd impatiens non solum non sit Dominus sui, sed omnes alij sint Domini ipsius: *Dominati sunt ei, qui oderunt eum.* Pf. 105. 41. Homines illi dominantur & demones. Homines quidem, quia si fueris impatiens, unusquisque te turbat, ut vult, te accendit, te agit, te dolore & tadio afficit, ita ut quilibet (quæ profectò res est plena terroris) pacem tuam habeat